

Силабус курсу
Водне господарство в Україні

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 103 Науки про Землю
Освітньо-професійна програма «Гідрологія»
Кількість кредитів – 4

Рік підготовки, семестр – 2 рік, 3 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: середа, 10.35 – 11.55, ауд.

Консультації: середа 14.20-15.40, ауд.

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.геог.н., доц. **Стецько Надія Петрівна**

Контактна інформація stetzko@gmail.com; 0352-42-61-54

Опис дисципліни

Курс «**Водне господарство в Україні**» спрямований на вивчення сучасних актуальних питань у водному господарстві України; сучасний екологічний стан басейнів річок у регіонах України, які є основним джерелом водокористування у водному господарстві України; вивчення водогосподарське значення штучних водних об'єктів (водосховищ, каналів, ставків); актуальних екологічних проблем водного господарства. Вивчення дисципліни сприяє формуванню у студентів необхідного обсягу знань у галузі природничих наукових досліджень; еколого-економічного управління водним господарством; організацію структури держводгоспу України.

Зміст навчальної дисципліни «**Водне господарство в Україні**» сформований на основі відповідних положень щодо фахівців у сфері гідрології, здобувачів вищої освіти на першому (освітньо-науковому) рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти бакалавра а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	Темати	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	
1	Тема 1. Водозабезпеченість і водоспоживання в Україні	Знати основні джерела прісної води на території України; місцевий і сумарний стік по областях України; водоспоживання у народногосподарському комплексі України; державний облік водокористування; сучасні методи оцінки водних об'єктів.

2	Тема 2. Сучасний екологічний стан басейнів річок та регіонів України	Знати екологічні основи водокористування; напрями дій по досягненню екологічно безпечного водокористування; впровадження сучасних водозберігаючих технологій у галузі народногосподарського комплексу. переважаючі види забруднень водних ресурсів; сучасні методи і способи очищення стічних вод. запобігання забрудненню поверхневих і підземних вод.
3	Тема 3. Екологічні аспекти водогосподарських заходів	Знати значення зрошувальних і осушувальних меліорації в Україні; значення природозаповідних територій, як ареалів збереження водних ресурсів; водні ресурси України, їх використання й охорона. Поняття про водні ресурси і водний фонд. Водні ресурси і водний баланс України; використання водних ресурсів. Управління водними ресурсами.
4	Тема 4. Водогосподарські баланси	Знати водогосподарські баланси річкових басейнів; водогосподарські баланси адміністративних територій; прогноз водогосподарського балансу. Проблеми міжбасейнового перерозподілу та регулювання стоку.
5	Тема 5. Водогосподарські об'єкти	Знати об'єкти комплексного призначення: великі водосховища, канали та водопроводи, меліоративні системи. Технологічне забезпечення водними ресурсами електростанцій; протиповеневі та водозахисні споруди, рибогосподарське використання водних об'єктів.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2		
6	Тема 6. Екологічні проблеми водного господарства	Знати проблеми збереження річок в умовах техногенного навантаження та інтенсифікації сільського господарства; вплив водогосподарських заходів на річковий стік; осушення земель та його вплив на природні умови Полісся; зрошення земель та його вплив на природні умови півдня України, основні шляхи оптимізації функціонування водогосподарських і гідромеліорованих систем.
7	Тема 7. Економічні відносини у водному господарстві	Знати основи економічного механізму раціонального водокористування; особливості визначення тарифів на використання водних ресурсів; питання плати за скид забруднених речовин у водні об'єкти за порушення водного законодавства.

8	Тема 8. Управління водним господарством..	Знати про діючу систему управління водним господарством, питання формування великих комплексних систем, управління водогосподарським комплексом у басейнах річок.
9	Тема 9. Державний комітет України по водному господарству та його функції	Знати організаційну структуру держводгоспу України, блок управління водними ресурсами. Будівельний комплекс і промисловість, структура експлуатаційних організацій водного господарства
10	Тема 10. Управління проектними інститутами та основні напрямки науково-технічного прогресу у водокористуванні	Знати систему управління проектними інститутами та основні напрямки науково-технічного прогресу у водному господарстві; шляхи створення автоматизованої системи управління водогосподарським комплексом, водогосподарський моніторинг..

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 4.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК- 8	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ФК 14.	Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.
ФК 20.	Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.
ПРН 3	Спілкуватися іноземною мовою за фахом.
ПРН 12	Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації
ПРН 13	Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення

Літературні джерела

1. . Водні ресурси у вимірах природного багатства України [М. А. Хвесик та ін.; за заг. ред. М. А. Хвесика]; НАН України, Держ. установа «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». Київ: Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку, 2016. 108 с.
2. Водне господарство України. За ред. А. Я. Яцика, В. М. Хорева. К.: Генеза, 2000. 456 с.
Кирилюк М. І. Водний баланс і якісний стан водних ресурсів Українських Карпат: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2001. 246 с.
3. Клименко В.Г. Гідрологія України: навч. посіб. для студ. географів. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. 124 с.

- 4.Паламарчук, М.М., Закорчевна, Н. Б. Водний фонд України: довідковий посібник за ред. В.М. Хорева, К. А. Алієва. К.: Ніка-Центр, 2006.392с.
5. Сташук, В. А. Еколого-економічні основи басейнового управління водними ресурсами: навч. посіб. ВАР «Видавництво «Зоря», 2006. 250 с.
6. Хільчевський В.К. Гідрохімія океанів і морів: навч. посібник: К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 114.
7. Хвесик, М. А., Головинський, І. Л., Яроцька, О. В. Продуктивність водоресурсних джерел України: теорія і практика НАН України. К., 2007. с.480с.
8. Хільчевський В.К., Ободовський О.Г. Загальна гідрологія: підручник: К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 399.
9. Ющенко Ю.С. Загальна гідрологія: підручник:Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017.591.
- 10.Яцик А. В. Водогосподарська екологія : у 4 т., 7 кн.: підручник.: Київ : Генеза, 2003. Т 1, кн. 1–2. 400; Т 2, кн. 3–4. 384.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи модульних робіт.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 7-12) усне опитування, тести, завдання	30
Ессе (теми 1-12)	20
Підсумковий контроль (теми 1-12) – тести, завдання	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE